

Kaarinan liikenneturvallisuuksuunnitelma 2022

Loppuraportti 5/2022

Kaarina

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

RAMBOLL

ALKUSANAT

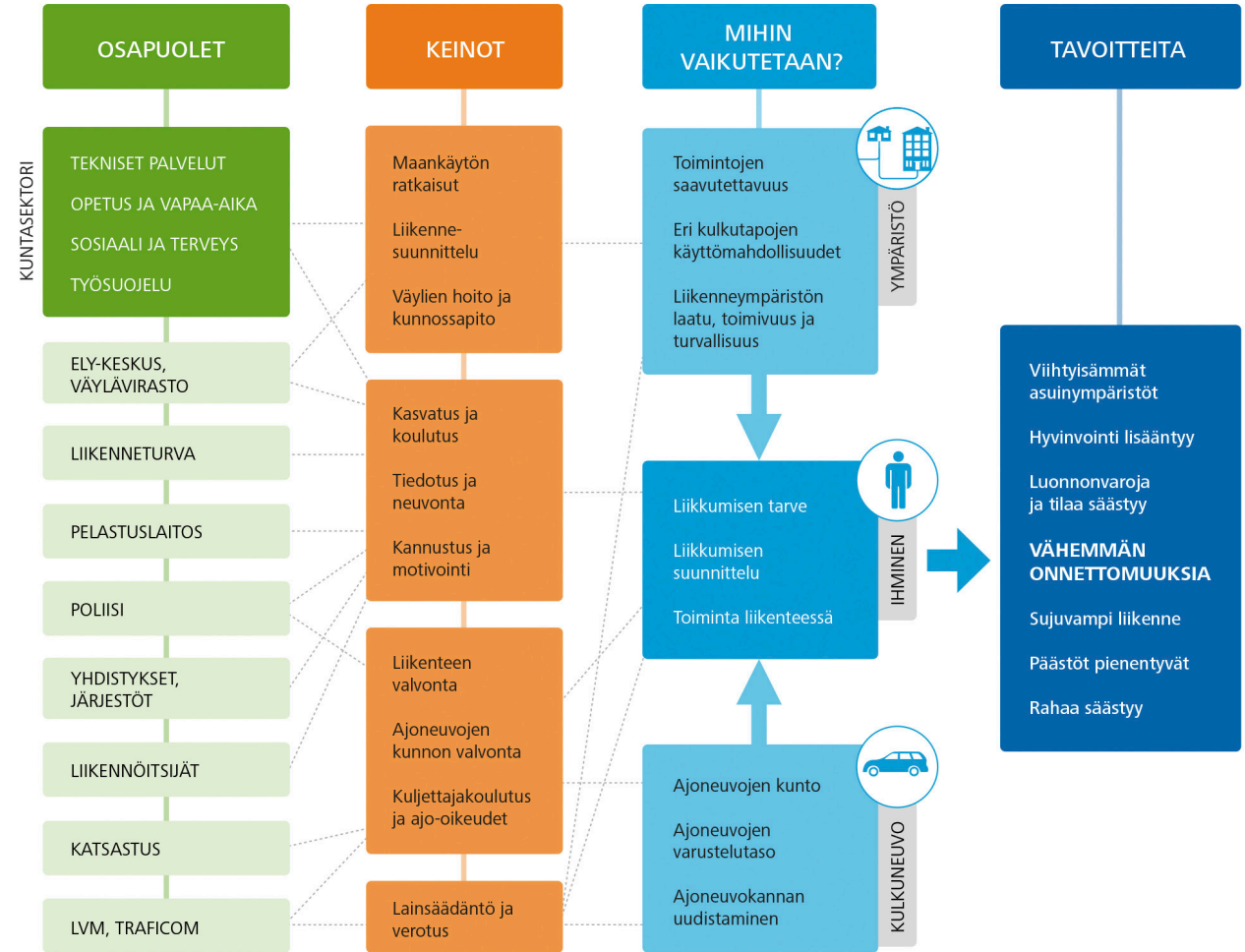
Liikenneturvallisuustyö on osa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Kunnan tehtävänä on tarjota kuntalaisille edellytykset tehdä vastuullisia ja turvallisia liikkumisvalintoja.

Työnantajana kunnat huolehtivat työntekijöidensä hyvinvoinnista ja turvallisuudesta; työmatkojen turvallisuudesta ja esimerkiksi ammatillisesta osaamisesta liikenneturvallisuuden huomioimisessa osana omaa arjen työtä.

Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella on tavoitteena, että jokaisella kunnalla on ajantasainen suunnitelma tai ohjelma liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Suunnitelman käytännön toteutuksesta, toimenpiteiden koordinoinnista ja seurannasta vastaavat kuntien poikkihallinnolliset liikenneturvallisuustyöryhmät.

Kaarinan kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu osana seudullista Turun ympäryskunnat kattavaa hanketta. Suunnitelmassa on kuvattu ne toimenpiteet, jotka luovat edellytykset liikenneturvallisuustilanteen jatkuvalle paranemiselle kohti kansallisia tavoitteita sekä kunnan liikenneturvallisuustyön tason nostamiselle.

Suunnittelutyön pääpaino on ollut lähivuosissa ja mahdollisimman konkreettisesti, kustannustehokkaassa ja realistisessa toimenpiteiden määrittelyssä. Toimenpiteiden suunnittelua tehtiin kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmän tukemana sekä erillisissä teknisissä työpalavereissa. Konsulttina työstä vastasi Ramboll Finland Oy.

Kuva: Liikenneturvallisuustyön osapuolet ja keinovalikoima

LIKENNETURVALLISUUSLUPAUKSET 2022–2023

- ❖ Tarkastellaan koulujen ja varhaiskasvatuksen yksiköiden lähiympäristöjen liikennejärjestelyjä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (esim. tekninen, tilapalvelut, koulut ja päiväkodit, vanhempainyhdistykset).
- ❖ Järjestetään varhaiskasvatuksen teemapäivä(t) liikennepuistossa lapsille ja vanhemmille yhdessä sidosryhmien kanssa.
- ❖ Parannetaan kaupungin työntekijöiden työmatkaturvallisuutta (esim. kyselyn laatiminen, tiedottaminen, turvavarusteiden jakaminen, turvallisen liikkumisen periaatteisiin sitoutuminen).
- ❖ Viestitään liikenneturvallisuusaiheista ja liikenneturvallisuussuunnitelmasta kaupungin intranetissä ja kotisivuilla.
- ❖ Tuodaan esille tarkkaamattomuus liikenteessä -teemaa eri kulkumuotojen osalta (esim. autoilu, mopoilu, pyöräily ja kävely).

LOPPURAPORTIN SISÄLTÖ

Nykytila

- [Liikenneturvallisuuustilanne](#)
- [Koettu turvallisuus](#)
- [Liikenneturvallisuuustyön nykytila](#)

Päämäärä

- [Visio, tavoitteet ja painopisteet](#)

Toimenpiteet

- [Perustyö kuntoon](#)
- [Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat](#)
- [Turvallinen liikenneympäristö](#)

Vaikuttavuus

- [Arvioinnin reunaehdot](#)
- [Maanteiden toimenpiteiden vaikutus](#)
- [Kaupungin liikenneturvallisuuustyön tason nosto](#)
- [Toimintaympäristön haasteita](#)

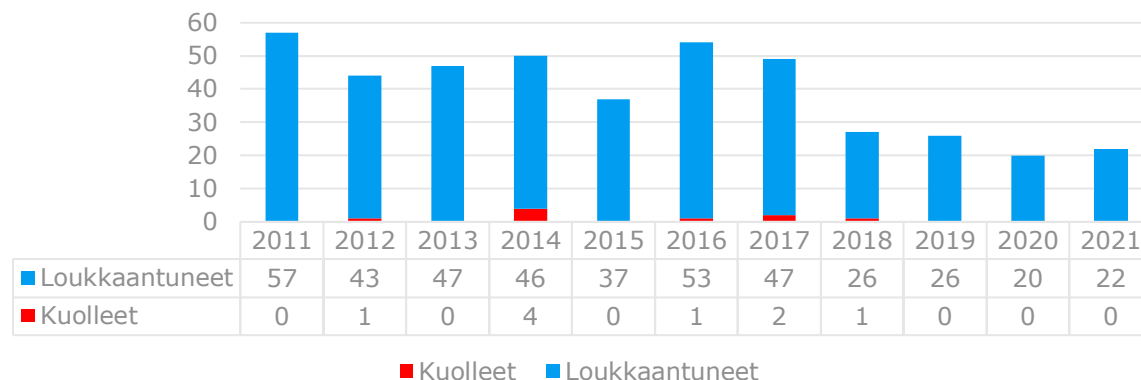
Erikseen raportoitu liiteaineisto

- A. Liikenneturvallisuuustyön kehittämisen tukimateriaali
- B. Liikenneympäristön parantamisen toimenpidekartat ja -taulukot
- C. Onnettomuusanalyysit
- D. Asukaskyselyn tulokset
- E. Liikenneturvallisuuustyön nykytila
- F. Nykytilakartat

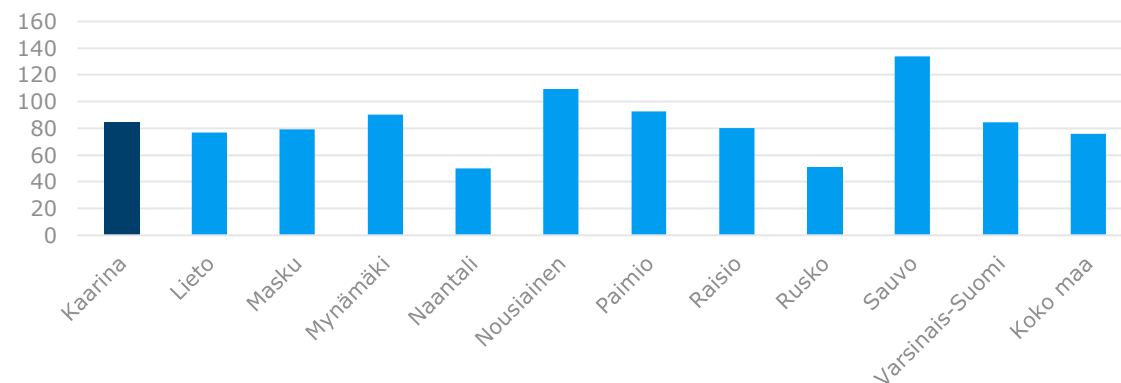
LIIKENNETURVALLISUUSTILANNE

- Kaarinan kaupungin alueen tieliikenteessä tapahtuu vuosittain keskimäärin 28 henkilövahinko-onnettomuutta ja 62 omaisuusvahinko-onnettomuutta.
- Viimeisen kymmenen vuoden aikana alueen tieliikenteessä on menehtynyt yhdeksän ihmistä, joista kuusi taajama-alueen onnettomuuksissa.
- Kaarinassa henkilövahinko-onnettomuuksien määrä asukaslukuun suhteutettuna on samalla tasolla kuin maakunnassa keskimäärin, mutta hieman korkeampi kuin koko maassa keskimäärin.
- Kaarinassa korostuu maakunnan ja koko maan keskiarvoon nähden pyöräilijöiden ja mopoilijoiden onnettomuudet. Ikäryhmittäin tarkasteltuna korkein onnettomuusriski on 15-17-vuotiailla.
- Henkilövahinko-onnettomuuksista noin puolet (49 %) on tapahtunut taajama-alueella. Onnettomuuksista peräti 56 % on tapahtunut risteysalueilla. Yleisimmät onnettomuusluokat ovat polkupyöräonnettomuudet, mopo-onnettomuudet ja peräänajo-onnettomuudet.
- Kaarinan kaupungin alueella tapahtuvista tieliikenteen onnettomuuksista aiheutuu yhteiskunnalle keskimäärin noin 11,8 milj.eur vuosittaiset kustannukset, joista kaupungin osuus on noin 1,8–2,4 milj.eur/v.
- *Laajemmat onnettomuusanalyysit on esitetty liitteessä C.*

Kaarinan kaupungin alueella tieliikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet (Tilastokeskus, *2021 ennakkotieto)

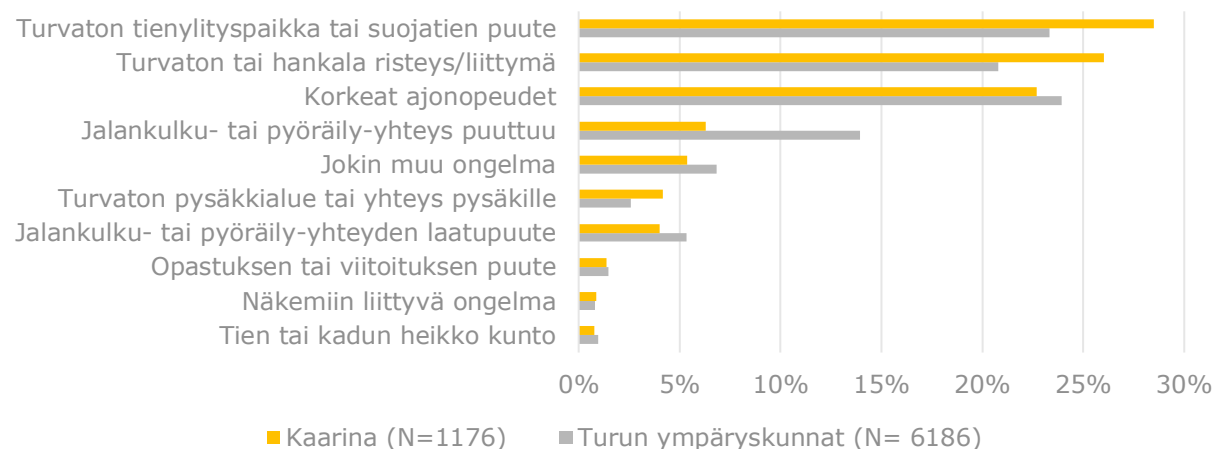
Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden (Lähde: Tilastokeskus, keskiarvo 2016-2020)

KOETTU TURVALLISUUS

- Kaarinassa asukaskysely tuotti kartalle 1 413 vastausta, joista 1176 kpl liittyi vaaranpaikkoihin tai muihin ongelmiin (taajamassa 94 %) ja 237 kpl tapahtuneisiin onnettomuuksiin tai läheltä piti -tilanteisiin (taajamassa 92 %).
- Huolta asukkaissa aiheuttavat erityisesti turvattomat tienylitykset tai suojatien puute (28 %), turvattomat tai hankalat liittymät (26 %) ja korkeat ajonopeudet (23 %).
- Turvattomiin liittymiin tai suojateihin liittyvät huolet korostuvat Kaarinassa hieman enemmän kuin seudulla keskimäärin. Vastaavasti jalankulun tai pyöräilyn yhteyspuutteisiin liittyvät ongelmat korostuvat selvästi vähemmän kuin muissa kunnissa.

Asukaskyselyn (2021) vastausten jakauma ongelma-alueittain

Eniten palautetta keräsivät seuraavat kohteet:

- **Mt 180 (Saaristotie) / Kuusistonkaari liittymä:** Suojatien tai alikulun puute pysäkille, turvattomat vasemmalle kääntymiset
- **Mt 180 (Saaristotie) / mt 12185 (Linnanrauniointie) liittymä:** Huonot näkemät (kaide, mäki), ruuhkaisuus, turvattomat vasemmalle kääntymiset
- **Mt 110 (Helsingintie) / mt 2270 (Raadelmaantie) / Aleksanterintie liittymä:** Huonot näkemät (kaide), kiertoliittymän puute
- **Mt 12191 (Littoistentie), Kiskokujan kohdan suojatie:** Turvaton suojatie, ylinopeudet
- **Rakentajantie / Erotuomarinkatu liittymä:** turvaton suojatie, huonot näkemät (pensasaita)

Kyselyn vastauksiin ja muihin kohteisiin voi tutustua tarkemmin erillisen liiteaineiston kautta (Liite D).

HAVAINTOJA LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN NYKYTILASTA

- Kaupungissa toimii poikkihallinnollinen liikenneturvallisuustyöryhmä, joka tekee aktiivisesti työtä liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Yhteistyötä tehdään paikallisten sidosryhmien, kuten Valonian, kanssa.
- Lisäksi kaupunki on aktiivisesti mukana Turun ja Turunmaan seudun seudullisessa liikenneturvallisuusyhteistyössä.
- Liikenneturvallisuustyöryhmän muistiot ovat kaupunkilaisten nähtävissä kaupungin kotisivuilla.
- Liikenneturvallisuustilanteen kehittymistä seurataan säännöllisesti ja siitä raportoidaan päättäjille. Liikenneturvallisuusaiheista tiedotetaan myös kaupungin työntekijöille ja kaupunkilaisille.
- Liikenneturvallisuusasiat on huomioitu koulukuljetusten suunnittelussa ja hankinnassa. Koulumatkojen vaarallisuuden arvioinnissa on käytössä Koululiitu-ohjelma.
- Toimintaa voisi parantaa esimerkiksi kohdistamalla liikenneturvallisuustoimenpiteitä kaupungin omalle henkilöstölle (osaamisen kehittäminen).

SEUDULLINEN VISIO, TAVOITTEET JA PAINOTUKSET

LIIKENNETURVALLISUUSVISIO

- Liikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.
- Liikkuminen koetaan turvalliseksi.
- Liikkumisvalinnat ovat ympäristöystävällisiä sekä terveyttä ja turvallisuutta edistäviä.

PÄÄTAVOITTEET

- Tieliikenteessä kuolleiden määrä Turun ympäryskuntien alueella vähenee jatkuvasti.
- Vuoteen 2030 mennessä Turun ympäryskuntien tieliikenteessä saavutetaan ensimmäisen kerran nollavuosi (ei yhtään kuollutta).
- Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden laskee alle koko maan keskiarvon.
- Kestävien kulkumuotojen osuus Turun seudun asukkaiden liikkumisessa kasvaa.

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN PAINOPISTEALUEET

- Nuorten liikenneturvallisuus paranee.
- Nopeusrajoituksia noudatetaan entistä paremmin.
- Päihdeonnettomuuksien määrä vähenee.
- Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus ja turvallisuuden tunne paranee.
- Risteysalueiden turvallisuus paranee.

Läpi leikkaavana teemana:

Keskeisten turvavarusteiden käyttöaste kasvaa (heijastin, pyörävalot, pyöräilykypärä, turvavyö, turvaistuin jne.).

JOHDANTO TOIMENPITEIDEN SUUNNITTELUUN

- Liikenneturvallisuuksuunnitelma on kuvaus konkreettisista tavoitteista, toimenpiteistä ja toimintatavoista, joilla Kaarinan kaupungin alueen ja kuntalaisten liikenneturvallisuuksua parannetaan lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä.
- Toimenpiteiden suunnittelua ovat suunnanneet muun muassa
  - nykytila-analyysin esille nostamat haasteet ja kehittämistarpeet
  - liikenneturvallisuuksuvision, tavoitteet ja painopistealueet
  - liikenneturvallisuuksustyötä koskevat tavoitteet (tavoitteena kuntien nosto tähtiluokkaan 4–5)
  - toimenpiteiden vaikuttavuus (kustannustehokkuus ja kytkentä painopistealueisiin)
- Suunnittelua varten muodostettiin suunnittelukehikko (linjaukset), joka kattaa liikenneturvallisuuksustyön keskeiset elementit: yhteistyön ja toimintamallit (perustyö), liikennekasvatuksena ja viestinnän sekä liikenneympäristön ratkaisut.
- Suunnittelutyön pääpaino on ollut lähivuosissa ja mahdollisimman konkreettisessa, kustannustehokkaassa ja realistisessa toimenpiteiden määrittelyssä.
- Toimenpiteiden suunnittelua on tehty Kaarinan kaupungin liikenneturvallisuuksutyöryhmässä sekä erillisissä liikenneympäristöasioihin kohdentuneissa työpalaverissa.

Toimenpiteiden suunnittelu on jaettu seuraavien kolmen pääteeman alle:

Perustyö kuntoon

- Organisointi ja yhteistyö
- Viestintä
- Osaamisen varmistaminen
- Liikenneturvallisuuksustyön seuranta

Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat

- Liikenneturvallisuuksustyön nykyisiä käytäntöjä, toimintavinkkejä ja toimenpide-ehdotuksia eri toimialoille

Turvallinen liikenneympäristö

- Teknisen toimialan hyvät käytänteet turvallisen liikenneympäristön edistämiseksi
- Liikenneympäristön parannustoimenpiteet vuosille 2022–2032

Toimenpiteisiin liittyvät myös Liitteet A ja B

PERUSTYÖ KUNTOON

PERUSTYÖ KUNTOON

- ❑ Liikenneturvallisuustyö on osa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.
- ❑ Liikenneturvallisuus huomioidaan kaikissa kunnan strategioissa ja suunnitelmissa.
- ❑ Liikenneturvallisuus näkyy eri toimialojen ja yksiköiden tavoitteissa, resursseissa ja toimintatavoissa.
- ❑ Liikenneturvallisuustyötä ohjaa poikkihallinnollinen liikenneturvallisuussuunnitelma/-ohjelma.
- ❑ Liikenneturvallisuustyö kattaa liikennekasvatuksen, koulutuksen, viestinnän ja turvallisen liikenneympäristön.
- ❑ Liikenneturvallisuustyötä ideoi ja koordinoi monialainen liikenneturvallisuusryhmä.
- ❑ Kunta osallistuu aktiivisesti seudulliseen ja maakunnalliseen liikenneturvallisuustyöhön.
- ❑ Liikenneturvallisuustyötä ja -tilannetta seurataan vuosittain.
- ❑ Liikenneturvallisuustyön tuloksista raportoidaan säännöllisesti päätöksentekijöille.
- ❑ Liikenneturvallisuus huomioidaan kaikissa kunnan kuljetuspalveluiden hankinnoissa.

Toimenpidetarpeet ja kehitettävät toimintamallit

Organisointi ja yhteistyö

Viestintä

Osaamisen varmistaminen

Liikenneturvallisuustyön seuranta

ORGANISOINTI JA YHTEISTYÖ

Sitoutuminen

- Liikenneturvallisuussuunnitelma viedään teknisen lautakunnan kautta kaupunginhallitukseen hyväksyttäväksi. (Vastuu: Tekninen toimi / liikenneturvallisuustyöryhmän puheenjohtaja)

Liikenneturvallisuustyö osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

- Esitellään valmistunutta liikenneturvallisuussuunnitelmaa kaupungin hyvinvointityöryhmälle. (Vastuu: Hyvinvointikoordinaattori)
- Kytetään liikenneturvallisuustyön seuranta osaksi kaupungin hyvinvointikertomusta/-suunnitelmaa. Sovitaan, mitä tietoja ja milloin toimitetaan. (Vastuu: Hyvinvointikoordinaattori)

Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnan kehittäminen

- Tarkastetaan työryhmän kokoonpano ja kattavuus säännöllisesti. Nimetään tarvittaessa uusia henkilöitä ryhmään siten, että työryhmän toiminta tavoittaa eri hallintokunnat. (Vastuu: Liikenneturvallisuustyöryhmä)
- Ryhmä kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa. (Vastuu ryhmän koollekutsumisesta: ryhmän puheenjohtaja)
- Kaupunki päättää, haluaako se osallistua liikenneturvallisuuskoordinaattorihankkeeseen vuosina 2022–2023. Tarjolla on asiantuntijatukea työryhmän toiminnalle. ELY-keskus osallistuu kustannuksiin. (Vastuu: Tekninen toimi)

KAARINAN LIIKENNETURVALLISUUSTYÖRYHMÄ

Työryhmän jäsenet 3/2022

Kaupungin edustajat

- Elise Tuomola, toimistoinsinööri, tekniset palvelut (pj.)
- Anssi Valtonen, toimistoinsinööri, tekniset palvelut
- Jani Laasanen, kaavasuunnittelija, kaupunkikehityspalvelut
- Milka Jääskeläinen, johtajaopettaja, sivistyspalvelut
- Emmi Virtanen, johtava rehtori, sivistyspalvelut
- Kati Koskinen, nuorisotyö, sivistyspalvelut
- Eija Lindén, varhaiskasvatuksen palveluohjaaja, sivistyspalvelut
- Mirja Tengström, palveluohjaaja, sosiaali- ja terveystyö
- Hanna Inkeroinen, hyvinvointikoordinaattori, hallintopalvelut
- Kristiina Läntinen, työhyvinvointikoordinaattori, hallintopalvelut

Sidosryhmien edustus

- Jaakko Klang, Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Elias Ruutti, Liikenneturva
- Paula Väisänen, Valonia
- Joni Saarimäki, Lounais-Suomen poliisilaitos
- Mika Lankinen, Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Työryhmän päätehtävät

- Seuraa kaupungin liikenneturvallisuustilannetta eri liikkujaryhmät huomioiden.
- Edistää kaupungin sisäistä sekä sidosryhmien välistä yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa.
- Ideoi konkreettisia ratkaisuja kestävä ja turvallisen liikkumisen haasteisiin.
- Jakaa vastuuta ja tehtäviä kaupungin eri yksiköille ja paikallisille sidosryhmille.
- Varmistaa liikenneturvallisuustyön tavoitteiden toteutumisen eri yksiköissä.
- Edistää liikenneturvallisuuden näkyvyyttä kaupungin strategioissa, suunnitelmissa ja viestinnässä.
- Tekee näkyväksi kaupungin eri tahojen tekemän liikenneturvallisuustyön.

VIESTINTÄ

Kaupunkilaisille

- Tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuussuunnitelmasta kaupungin viestintäkanavissa. Lisätään kaupungin kotisivuille Liikenneturvallisuus-osioon tietoa suunnitelmasta.
- Kaupungin viestintä hyödyntää Liikenneturvan asiakas- ja uutiskirjeitä tiedotuksessa. Uutisaiheita poimitaan mahdollisesti myös liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksista.
- Paikallisista tapahtumista ja tempauksista sekä liikenneturvallisuustilanteesta pyritään saamaan kirjoituksia paikallismedioihin tai kaupungin viestintään.
- Hyödynnetään liikenneturvallisuustyön vuosikatsausta tiedottamisessa.

Kaupungin työntekijöille

- Tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuussuunnitelmasta kaupungin sisäisissä viestintäkanavissa.
- Tiedotetaan ajankohtaisista liikenneturvallisuusaiheista henkilöstölle. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan maksuttomia materiaaleja.

Päätäjille

- Keväällä 2022 valmistuva liikenneturvallisuussuunnitelma viedään teknisen lautakunnan kautta kaupunginhallitukseen hyväksyttäväksi vuoden 2022 aikana.
- Liikenneturvallisuustyön vuosikatsaus lähetetään vuosittain tiedoksi lautakuntiin ja kaupunginhallitukseen.

OSAAMISEN VARMISTAMINEN

Materiaalit (yksiköiden esihenkilöt tarkistavat tarpeet vuosittain)

- Varmistetaan, että eri yksiköillä on käytössään liikenneturvallisuustyötä tukevaa materiaalia. Tarkistetaan vuosittain, että käytössä on uusimmat versiot.
- Tehdään tutuksi Liikenneturvan valmiita maksuttomia (sähköisiä ja painettuja) materiaaleja kaupungin eri yksiköille. Esimerkiksi esittely liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksissa ja yksiköiden sisäisissä kokouksissa.
- Hyödynnetään liikenneturvallisuusaiheisen toiminnan ja viestinnän suunnittelussa liikenneturvallisuustyön vuosikelloa (Liite A).

Koulutukset (yksiköiden esihenkilöt tarkistavat tarpeet 1–2 vuoden välein + uusien henkilöiden aloittaessa)

- Varmistetaan, että eri henkilöstöryhmillä on mahdollisuus saada liikenneturvallisuusaiheista koulutusta tai perehdytystä säännöllisesti. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan maksuttomia koulutuksia.

Liikenneturvallisuus kuljetuksissa (kuljetuksista vastaavat tarkistavat)

- Kaikissa kaupungin hankkimissa kuljetuspalveluissa huomioidaan liikenneturvallisuuteen liittyvät näkökulmat esimerkiksi kilpailutuksessa. Hyödynnetään kilpailutuksen apuna tämän ohjelman liitteessä A esitettyä tarkistuslistaa sekä [Työkaluja kuntien liikenneturvallisuustyön tekijöille](#) -oppaan aineistoa.

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN SEURANTA

Seuranta (ks. Liite A)

- Kerätään vuosittain kuntakohtaiset tilastot tieliikenteen onnettomuuksista ja arvioidaan liikenneturvallisuussuunnitelman seudullisten tavoitteiden toteutumista.
- Kirjataan ylös työryhmän toiminta (kokousten määrä, osallistumisaktiivisuus, toimintatapojen muutokset).
- Listataan vuosittain eri hallintokuntien ja sidosryhmien liikennekasvatustyön ja viestinnän toimet (tapahtumat, kampanjat, koulutukset, viestintä tms.).
- Arvioidaan vuoden/kahden vuoden välein, mille tasolle kaupunki asettuu *Viiden tähden liikenneturvallinen kunta* -mallissa (kyselyn kysymykset käydään läpi liikenneturvallisuustyöryhmässä).
- Liikenneympäristön parannustoimenpiteiden toteutumisesta pidetään kerran vuodessa tilannekatsaus (esim. Teamsillä) yhteistyössä kaupungin teknisten palvelujen ja ELY-keskuksen kanssa.

Vuosikatsaus (ks. Liite A)

- Laaditaan vuosittain katsaus kaupungin liikenneturvallisuustilanteesta ja -työstä sekä arvio tavoitteiden toteutumisesta
- Vuosikatsaus julkaistaan keväisin (kun edellisvuoden tilastot ovat saatavilla) kaupungin www-sivuilla sekä toimitetaan tiedoksi lautakuntiin, kaupunginvaltuustolle ja kaupungin työntekijöille.
- Erillisen vuosikatsauksen lisäksi liikenneonnettomuuksista ja liikenneturvallisuustyöstä (toteutunut toiminta) kannattaa viestiä osana kaupungin hyvinvointikertomusta/-suunnitelmaa.

TURVALLISET JA VASTUULLISET LIIKKUMISVALINNAT

TURVALLISET JA VASTUULLISET LIIKKUMISVALINNAT

- ❑ Elinikäisellä liikennekasvatuksella kuntalaisille luodaan perusvalmiudet huolehtia omasta ja muiden turvallisuudesta sekä tehdä vastuullisia liikkumisvalintoja.
- ❑ Säännöllisellä viestinnällä ja kampanjoinnilla ylläpidetään kuntalaisten tietämystä liikenneturvallisuusasioista sekä tuetaan ihmisten myönteistä suhtautumista liikenneturvallisuuteen.
- ❑ Eri ikä- ja liikkujaryhmien parissa työskentelevän henkilökunnan osaamisesta ja motivaatioista liikennekasvatus- ja tiedotustyössä huolehditaan säännöllisin koulutuksin ja tietoisuuden avulla.
- ❑ Kunnan työntekijöille suunnatuilla koulutuksilla ja tietoisuudella varmistetaan turvalliset työmatkat ja työliikenne sekä kannustetaan hyvinvoinnin kannalta kestäviin kulkutapavalintoihin.

Työkalupakki: Liikenneturvallisuustyön kehittäminen eri toimialoilla

Neuvola

Varhaiskasvatus

Koulu-/opiskeluterveydenhuolto

Perusopetus

Toisen asteen oppilaitokset

Nuorisotyö

Liikunta-/vapaa-ajan palvelut

Työikäiset

Vanhus- ja vammaispalvelut

NEUVOLA

”Neuvolat voivat tukea perheitä lasten turvallisessa kuljettamisessa ja lasten liikennetaitojen kehittämisessä.”

Liikenneturvallisuuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Lasta odottavalle perheelle annetaan Liikenneturvan Lapsi autossa (Barn i bil) -esite. Pyydetään Liikenneturvaa perhevalmennukseen kertomaan lasten turvallisesta kuljettamisesta. Aiheesta keskustellaan myös neuvolakäynneillä lapsen synnyttyä.	-	X
Lasten turvallisesta kuljettamisesta autolla ja pyörällä keskustellaan vanhempien kanssa neuvolakäynneillä. Hyödynnetään Liikenneturvan valmiita materiaaleja keskustelun tukena. Myös Pyöräilykuntien verkoston aineistoja voi hyödyntää.	-	X
Neuvolan tiloissa on esillä Liikenneturvan Turvakaukalo-, Turvaistuin-, sekä Turvavyöistuin -julisteita sekä Turvaistuinsuositus-esitteitä.	X	-
Neuvolan 4-vuotistarkastuksen yhteydessä vanhemmille annetaan Lapsi liikenteessä -opas ja lapselle puuhatehtäväkirja, joita voi tilata Liikenneturvalta.	X	-
Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuuksasioista neuvolakäynneillä. Aiheina esimerkiksi tarkkaamattomuus ja kypärän käyttö (potku)pyöräillessä ja potkulaudalla liikuttaessa.	X	-
Syksyisin huoltajien kanssa puhutaan heijastimen käytöstä. Neuvolan tiloissa jaetaan heijastinopaskortteja ja laitetaan esille aiheeseen liittyviä julisteita.	-	-
Neuvolahenkilöstölle tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

VARHAISKASVATUS 1/2

”Varhaiskasvatus auttaa luomaan pohjan turvallisille liikkumisvalinnoille, joista on hyötyä lapsen kasvaessa.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Liikennekasvatus toteutuu osana päivittäistä toimintaa: Turvalliseen liikkumiseen liittyviä sääntöjä ja tapoja harjoitellaan leikkien, pelien ja laulujen avulla. Liikutaan yhdessä turvallisesti varhaiskasvatussyksikköjen ulkopuolella lähiympäristössä ja retkillä.	X	-
Päiväkotiryhmät (ja mahdollisesti perhepäivähoitajat ryhmineen) vierailevat Kaarinan liikennepuistossa.	X	-
Hyödynnetään aktiivisesti Liikenneturvan alle kouluikäisille lapsille suunnattuja materiaaleja liikennekasvatustyössä.	X	-
Lapset ja aikuiset käyttävät heijastinliivejä aina, kun liikutaan päiväkodin ulkopuolella.	X	-
Lapset ja aikuiset käyttävät aina pyöräilykypärää pyöräillessä tai potkulautaillessa.	X	-
Vuodenajat huomioidaan liikenneasioiden käsittelyssä: Keväällä käsitellään esimerkiksi pyöräilyä ja potkulautailua ja syksyllä pimeässä näkymistä (heijastimet, pyöränvalot).	X	-
Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuusasioista huoltajatapaamisissa ja arjen kohtaamisissa. Päiväkotien vanhempainilloissa käsitellään liikenneturvallisuuteen liittyviä aiheita, kuten lasten turvallista kuljettamista autossa.	X	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

VARHAISKASVATUS 2/2

”Varhaiskasvatus auttaa luomaan pohjan turvallisille liikkumisvalinnoille, joista on hyötyä lapsen kasvaessa.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Muksubussia käytetään päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Pyörän kuljettaja ja lapset käyttävät kypärää liikkuaan pyörällä.	X	-
Varhaiskasvatushenkilöstölle tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta. Varhaiskasvattajat osallistuvat esimerkiksi Liikenneturvan verkkokurssille (www.liikenneturva.fi/vaka), josta saa ladattavia materiaaleja ja toimintavinkkejä myöhempää hyödyntämistä varten.	X	-
Varmistetaan, että päiväkotien saattoliikennejärjestelyt ovat turvallisia eri kulkumuodoille. Kartoitetaan eri toimipisteiden liikennejärjestelyt. Kartoituksen apuna voi hyödyntää koulujen saattoliikennejärjestelyistä tehtyä opinnäytetyötä (Tiina Sainio 2017). Tiedotetaan vanhemmille lapsen turvallisesta kuljettamisesta ja saattamisesta päiväkotiin.	-	X
Järjestetään lapsille ja huoltajille yhteinen liikenneturvallisuustapahtuma ilta- tai viikonloppuaikaan. Samansisältöisiä tapahtumia voi järjestää useita (esimerkiksi palvelualueiden mukaisesti 4 kpl). Pyydetään mukaan sidosryhmiä, kuten Liikenneturvaa, poliisia ja pelastuslaitosta.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

KOULU-/ OPISKELUTERVEYDENHUOLTO

”Terveystenhoitajat voivat auttaa lapsia ja nuoria tekemään vastuullisia valintoja liikenteessä.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Tulevan ekaluokkalaisten terveystarkastuksessa jaetaan Liikenneturvan Turvallisesti koulutielle -esite huoltajille. Keskustellaan, miten lapsi aikoo kulkea koulumatkansa ja mitä asioita kannattaa harjoitella yhdessä.	X	-
Alakoululaisten määräaikaissa terveystarkastuksissa muistutetaan kypärän ja heijastimien käytöstä sekä keskustellaan oppilaan kanssa kännykän käytöstä liikenteessä.	X	-
Yläkoululaisten määräaikaissa tarkastuksissa (esim. laajassa terveystarkastuksessa 8. lk.) puhutaan muun muassa päihteiden käytöstä ja liikenteestä sekä turvallisesta mopoilusta.	X	-
Liikenneturvallisuusasiat otetaan esille kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastuksissa.	X	-
Terveystenhoitajille tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

PERUSKOULU 1/2

”Liikennekasvatus toteutuu opetussuunnitelman mukaisesti (suositus vähintään 4 tuntia/luokka/aste/vuosi)”.

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Liikenneturvallisuusasioita on kirjattuna koulun turvallisuussuunnitelmassa, turvakansiossa, järjestyssäännöissä tms.	X	-
Liikenneasioita käsitellään opetussuunnitelman mukaisesti osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Liikenneasioita voi käsitellä myös sopivilla oppitunneilla (esim. ympäristöoppi, terveystieto, matematiikan ja fysiikan laskut jne.).	X	-
Oppilaiden turvavarusteiden käyttöä ja muuta liikennekäyttäytymistä seurataan ja siihen puututaan tarvittaessa.	X	-
Koulureittien ja koulujen lähiympäristön vaaranpaikkoja kartoitetaan säännöllisesti.	X	-
Tarkastellaan saattoliikennejärjestelyjä ja koulujen lähiympäristön liikennejärjestelyjä yhteistyössä tilapalvelujen ja teknisten palvelujen kanssa. Tehdään kartoitus esimerkiksi keväisin, jotta muutoksia ehditään tehdä ennen uuden kouluvuoden alkua. Kartoituksen apuna voi hyödyntää koulujen saattoliikennejärjestelyistä tehtyä opinnäytetyötä (Tiina Sainio 2017).	-	X
Saattoliikenteen pelisäännöistä sovitaan huoltajien kanssa ja huoltajia tiedotetaan aiheesta.	X	-
Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuusasioista vanhempainilloissa ja huoltajatapaamisissa. Huoltajille jaetaan tai linkataan liikennekasvatusta tukevaa materiaalia, kuten Liikenneturvan aineistoja.	X	-
Opettajille tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	X	X
1.-luokkalaisille järjestetään turvallista pyöräilyä käsittelevä polkupyöräkoulu.	X	-
Yläkouluikäisten on mahdollista suorittaa ”mopokoulu” osana valinnaisainetta.	X	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

PERUSKOULU 2/2

”Liikennekasvatus toteutuu opetussuunnitelman mukaisesti (suositus vähintään 4 tuntia/luokka-aste/vuosi)”.

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Osallistutaan valtakunnallisiin teemapäiviin (Pyöräilyviikko, Liikenneturvallisuusviikko, Heijastinpäivä) eri luokka-asteilla.	X	X
Lukukauden alussa järjestetään suojatietempaus tai muu tapahtuma yhteistyössä esimerkiksi koulun, vanhempainyhdistyksen ja liikenneturvallisuustyöryhmän kanssa. Muistutellaan lapsia ja huoltajia turvallisesta koulumatkasta.	-	-
Otetaan käyttöön Liikenneturvan Filla&Rilla digitaalinen oppimisympäristö turvallisen pyöräilyn oppimiseen 3.-6.-luokkalaisille (aineisto saatavissa myös ruotsiksi).	-	-
Hyödynnetään Liikenneturvan virtuaalisia kouluvierailuja (https://www.liikenneturva.fi/opetusmateriaalit/liikenneturvan-virtuaalinen-kouluvierailu) yläkouluille ja toisen asteen oppilaitoksille.	-	-
Yläkoululaisille järjestetään vuosittain turvallisuuteen liittyviä tapahtumia, joissa on mukana asiantuntijavierailuja (Liikenneturva, poliisi, pelastuslaitos tms.).	-	-
Päätetään, haluaako Kaarinan kaupunki hakea mukaan Fiksusti kouluun -hankkeeseen, jonka päätavoitteena on edistää kestäviä ja aktiivisia koulumatkoja. Haku päättyy 20.3.2022, ja ohjelmaan valitut kunnat saavat asiantuntija-apua ja erilaisia työkaluja käyttöönsä vuosina 2022–2023.	-	X
Valonian materiaalien (mm. Kestävää menoa! -materiaalipaketti 3.-6.-luokkalaisille) materiaalien hyödyntäminen turvallisen arkipyöräilyn edistämiseksi. Pyöräilykuntien verkoston kanssa järjestetään tapaaminen keväällä 2022.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

TOISEN ASTEEN OPPILAITOKSET (LUKIO, AMMATTIKOULU)

”Ikäryhmittäin tarkasteltuna nuorille sattuu eniten henkilövahinkoja liikenteessä. Liikenneturvallisuusaiheiden käsittely lukiossa ja toisella asteella on olennainen jatko perusopetuksen liikennekasvatukselle.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Osallistutaan valtakunnallisiin teemapäiviin (Pyöräilyviikko ja Heijastinpäivä) ainakin viestimällä ajankohtaisista liikenneturvallisuusaiheista.	-	-
Hyödynnetään Liikenneturvan materiaaleja liikenneturvallisuusaiheiden (esim. ennakointi, tarkkaavaisuus, asenteet) käsittelyssä. Tarjolla on myös digitaalisia aineistoja.	-	-
Liikenneturvallisuusasioista keskustellaan huoltajatapaamisissa. Huoltajille lähetetään aiheeseen liittyvää Wilma-viestintää.	X	-
Järjestetään vuosittain yleisesti turvallisuuteen liittyviä tapahtumia, joissa on mukana asiantuntijavierailuja (Liikenneturva, poliisi, pelastuslaitos tms.).	-	-
Toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin on mahdollista tilata Liikenneturvan ”Pakopeli liikenneturvallisuudesta”.	-	-
Henkilökunnalle tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	-
Autoileville opiskelijoille ja saattoliikenteen huoltajille suunnataan kohdennettua viestintää. Liikenteen poikkeustilanteista (esimerkiksi työmaajärjestelyistä) tiedotetaan erikseen viikkotiedotteissa.	X	-
Vuosittaisessa turvakävelyssä tarkistetaan myös liikenteen riskipaikat ja niihin puututaan yhteistyössä teknisten palvelujen kanssa.	X	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. opettajille ja nuorisotyöntekijöille.

NUORISOTYÖ

”Kyky toimia liikenteessä turvallisesti ja muut huomioiden linkittyy nuoren kasvussa moniin nuorisotyössä esillä oleviin teemoihin.”

Liikenneturvallisuuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Liikenneturvallisuuasioita käsitellään päivittäin nuorten kanssa nuorisotyön arjessa (nuorisotiloilla, kouluyhteistyön osana, muissa kohtaamisissa jne.).	X	-
Hyödynnetään Liikenneturvan materiaaleja liikenneturvallisuuasaiheiden (esim. mopoilu, päihteet, asenteet) käsittelyssä. Tarjolla on myös digitaalisia aineistoja.	X	-
Nuorisotyössä hyödynnetään erilaisia somekanavia, kun viestitään ajankohtaisista liikenneturvallisuuasaiheista. Esimerkiksi Liikenneturvaa voi pyytää mukaan mm. Insta liven tekemiseen.	X	-
Nuorisotyön osana järjestetään liikenneturvallisuuuteen liittyviä tapahtumia tai tempauksia. Osallistetaan nuoria toiminnan suunnitteluun (esim. nuokkarilla kävijöitä, nuorisovaltuustossa olevia, oppilaskuntia).	X	-
Kokeillaan mopotallitoimintaa huhti-syyskuussa 2022. Mopotallilla käsitellään liikenneturvallisuuuteen liittyviä asioita, hyödynnetään Liikenneturvan materiaaleja ja järjestetään tapahtumia.	X	-
Laaditaan mopoilijoiden huoltajille suunnattu kirje, jossa korostetaan aikuisten vastuuta turvallisen mopoilun mahdollistajina.	-	X
Nuorisotyöntekijät (ja esim. harrastusryhmien ohjaajat) osallistuvat Liikenneturvan nuorisotyöntekijöille suunnattuun verkkokoulutukseen. Vuonna 2022 koulutuksia järjestetään ainakin 10.5.2022 sekä syksyllä 2022. Nuorisotyöntekijöille tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	X	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. opettajille ja nuorisotyöntekijöille.

LIIKUNTA JA VAPAA-AIKA

”Kestävä liikkuminen ja liikenneturvallisuus kytkeytyvät usein toisiinsa.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Mainostetaan kaupunkilaisille ja kaupungin työntekijöille kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen liittyviä valtakunnallisia kampanjoita ja haastekilpailuja (esim. Kilometrikisa, Kävelykilometrikisa, Talvikilometrikisa, Varsinais-Suomen haastepyöräily).	X	-
Järjestetään kaikille avoimia kävelyn ja pyöräilyyn kannustavia tapahtumia ja tempauksia (esim. pyöräilysuunnistus, teemareitit kävelen).	X	-
Arkiliikunnasta ja viisaasta liikkumisesta (kävely, pyöräily, kimppakyydit, joukkoliikenne) kertovaa tiedotusta on esillä esimerkiksi kaupungin toimipaikoissa ja kotisivuilla.	X	-
Liikunta- ja urheiluseuroja tiedotetaan harrastusmatkojen turvallisuusasioista. Hyödynnetään Liikenneturvan Turvallisesti harrastuksiin -aineistoa. Huomioidaan liikenneturvallisuusasiat esimerkiksi seura-avustuksia myönnettäessä ja lisätään aiheesta tietoa kaupungin sivuille (esim. Yhdistysinfo-osioon).	-	X
Liikunta- ja harrastuspaikkojen kaavoituksen yhteydessä huomioidaan liikenneturvallisuusasiat.	X	-
Hyödynnetään Valonian materiaaleja kestävän ja turvallisen liikkumisen edistämistyössä.	-	-
Toteutetaan heijastinpuu yhteistyössä muiden toimijoiden, kuten seurakunnan, kanssa. Tiedotetaan asiasta kaupungin tiedotuskanavissa (esim. kotisivuilla ja somessa).	-	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. opettajille ja nuorisotyöntekijöille.

TYÖIKÄISET

”Vastuullisena työnantajana kunnan tulee huolehtia työntekijöidensä hyvinvoinnista ja työmatkojen turvallisuudesta.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Viestitään ajankohtaisista liikenneturvallisuusasioista kaupungin intranetissä, www-sivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Annetaan juttuvinkkejä paikallismediaan.	X	-
Hyödynnetään Liikenneturvan sähköistä Työmatkaliikenteen asiakaskirjettä kaupungin sisäisessä viestinnässä.	-	X
Tiedotetaan valtakunnallisista kampanjoista ja mahdollisuuksien mukaan osallistutaan niihin: Pyörällä töihin -päivä, Heijastinpäivä 1.10., Liikkujan viikko, Tapaturmapäivät jne.	X	-
Kaupungin työsuojelu seuraa työ- ja työasiamatkoilla tapahtuneita tapaturmia ja pyrkii aktiivisesti ennaltaehkäisemään niitä (tavoitteena nolla tapaturmaa).	X	-
Työtapaturmien ehkäisemiseksi tehostetaan kunnossapitoa kaupungin kaduilla ja toimipisteiden läheisyydessä. Mainostetaan palautekanavia palautteen keräämiseksi kaupungin työntekijöiltä ja asukkailta.	-	X
Selvitetään kaupungin työntekijöiden työsuhdepyöräedun käyttöönottomahdollisuuksia.	-	X
Kaupungin työntekijöiden käytössä polkupyöriä, joita voi käyttää työasiointimatkoilla työpäivän aikana. Virastotalolla on kaksi lainattavaa pyörää.	X	-
Kaupunki kannustaa työntekijöitä turvavarusteiden käyttöön esimerkiksi erilaisten kilpailujen ja haasteiden kautta.	-	-
Paljon autoileville kaupungin työntekijöille tarjotaan handsfree-laite ja vaaditaan sen käyttöä, jos puhuu puhelimeen autossa.	-	X
Panostetaan kestävä liikenteen ratkaisujen tarjoamiseen: Lisätään sähköautojen latauspisteitä ja laadukasta pyöräpysäköintiä kaupungin eri toimipisteissä. Huomioidaan kaupungin ilmasto-ohjelman tavoitteet.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja (esim. [Autoillen](#) ja [Sähköisellä liikkumisvälineellä](#) -oppaita) myös työikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia eri aiheista.

VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT

”Mahdollisuus turvalliseen liikkumiseen auttaa ylläpitämään toimintakykyä myös ikääntyessä.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Tiedotetaan iäkkäille ja heidän omaisilleen ikääntymisen vaikutuksista liikkumisen turvallisuuteen. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan ”Puhutaan ajoterveydestä – verkkoaineisto kuljettajan läheisille” -aineistoa. Mainostetaan joukkoliikennettä vaihtoehtona etenkin silloin, kun ajokyky on heikentynyt.	X	-
Kohteesta toiseen liikkuvalla kaupungin/sotepalvelujen henkilöstölle jaetaan turvavarusteita, kuten kenkien liukuesteitä.	X	-
Laaditaan tarvittaessa esteettömyys- tai vaaranpaikkakartoituksia yhteistyössä teknisten palvelujen sekä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa. Esteettömyyskartoitus on laadittu mm. Piikkiössä 2021.	X	-
Järjestetään iäkkäille suunnattuja liikenneturvallisuustapahtumia-/teematilaisuuksia tai otetaan aihe esille osana muuta tapahtumaa tai tilaisuutta.	X	-
Liikenneturvallisuutta käsitellään vanhusneuvostossa tai ikäihmisten tapahtumissa.	X	-
Palvelutori Eerikissä jaetaan yli 65-vuotiaille liukuesteitä kenkiin. Liukuesteet voi saada veloitusetta tarvittaessa joka toinen vuosi.	X	-
Vanhus- ja vammaispalveluissa työskenteleville tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja (esim. [Autoillen](#) ja [Sähköisellä liikkumisvälineellä](#) -oppaita) liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia eri aiheista.

TURVALLINEN LIIKENNEYMPÄRISTÖ

C. TURVALLINEN LIIKENNEYMPÄRISTÖ

- ❑ Eri kulkumuotojen kannalta turvalliset ja toimivat ratkaisut varmistetaan jo kaavoituksessa ja palveluverkkosuunnitelmissa sekä tie- ja katusuunnitelmissa.
- ❑ Suunnitelmien auditointimenettelyjä kehitetään liikenneturvallisuuden ja erityisesti kävelyn ja pyöräilyn edistämisen/turvallisuuden näkökulmasta.
- ❑ Liikenneympäristön ratkaisut ovat esteettömiä sekä ohjaavat turvalliseen ja sääntöjen mukaiseen käyttäytymiseen kulkutavasta riippumatta.
- ❑ Jalankulun ja pyöräliikenteen turvallisuus ja kulkutavan valinnan houkuttelevuus priorisoidaan taajama-alueiden liikennejärjestelyissä.

Teknisen toimialan rooli liikenneturvallisuustyössä:

- Huolehtii asemakaavoitetun alueen liikenne- ja katusuunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, usein myös ulkoilualueiden hoidosta
- Liikenneturvallisuuden huomioiminen väylien hoidossa ja tilapäisissä / työnaikaisissa liikennejärjestelyissä (kadut)
- Henkilöstön osaamisen ylläpito liikennesuunnitteluun, rakennuttamiseen ja ylläpitoon liittyvissä tehtävissä sekä työturvallisuuteen liittyen
- Tie- ja katusuunnitelmien sekä kaavojen ja muiden maankäytön suunnitelmien liikenneturvallisuusauditointi (tai tämän edellyttäminen konsulteilta)
- Yhteistyö kunnan eri hallintokuntien kanssa ja asiantuntija-avun tarjoaminen liikenneympäristön turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä

Käytännönläheisiä esimerkkejä teknisen toimialan osallistumismahdollisuuksista liikennekasvatustyöhön:

- Aktiivinen osallistuminen liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksiin; ajankohtaiset hankkeet ja suunnitelmat, omat havainnot, kuntalaisten palautteet jne.
- Esteettömyyskartoitukset/-kävelyt, turvallisuuskävelyt, kriittiset pyöräretket
- Nopeusnäyttötaulujen käyttö, vilkkusuojatiet tai muut suojatien varoituslaitteet
- Hiekoitushiekan jakaminen kuntalaisille
- Turvallisten koulureittien kartoittaminen ja suositusreittien merkitseminen koulujen alkaessa
- Lapsi liikenteessä -kylttien sijoittaminen koulun lähistölle koulujen alkamisviikolla (väliaikainen muistutus)
- Raskaisiin ajoneuvoihin (kunnan työkoneisiin) liittyvät katvealueinfot koululaisille

KAARINAN TOIMENPIDE-ESITYKSET 1/3

- Kaarinan liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitetään yhteensä 57 parannuskohdetta, joihin esitetään yhteensä 72 yksittäistä toimenpidettä. Toimenpiteistä valtaosa kytkeytyy ajonopeuksien rauhoittamiseen, tienlylysten turvallisuuden parantamiseen ja risteysturvallisuuden parantamiseen.
- Toimenpide-ehdotusten kokonaiskustannusarvio on noin 2,0 miljoonaa euroa (osa kustannuksista tarkentuu vasta jatkosuunnittelussa).
- Toimenpiteet on jaettu kolmeen kiireellisyysluokkaan:
  - Kiireellisyysluokka 1: v. 2022-2024 (44 toimenpidettä, 777 200 euroa)
  - Kiireellisyysluokka 2: v. 2025-2028 (16 toimenpidettä, 474 500 euroa)
  - Kiireellisyysluokka 3: v. 2029-2032 (12 toimenpidettä, 738 000 euroa).
- Toimenpiteet on raportoitu erillisessä liitteessä (Liite B) (toimenpidetaulukot + kartat). Kärkikohteita on listattu seuraavalla kalvolla.

Kunnille hyödyllisiä ja ajankohtaisia suunnitteluohjeita (moni Väyläviraston ohjeista sisältää myös paljon kunnille hyödyllistä tietoa/tyyppikuvia ym.):

- Nopeusrajoitusohje (päivitys käynnistymässä 2022)
- Jalankulun suunnitteluohje (Väylävirasto, käynnissä)
- Liikennemerkkien käyttö kaduilla (Kuntaliitto, 2022)
- Liikennemerkkien käyttö maanteilla (Väylävirasto 2021)
- Pyöräliikenteen suunnitteluohje (Väylävirasto 2020)
- Pyöräliikenteen viitoituksen suunnittelu (Väylävirasto 2020)
- Hidasteiden suunnitteluohje (Väylävirasto, 2017)
- Maantie- ja rautatiealueiden valaistuksen suunnittelu (Väylävirasto 2015)

Miten toimia, kun kuntalaisilta tulee maanteitä koskevia aloitteita tai palautteita? Paras ratkaisu on ohjata asiakas seuraaviin palveluihin:

- Liikenteen asiakaspalvelu: puh. 029 502 0600 tai palautevayla.fi (palaute tien hoidosta, kehitysehdotukset, lupa-asiat)
- Tienkäyttäjän linja: puh. 0200 2100 (24/7) (liikennettä vaarantavat akuutit ongelmat)

KAARINAN TOIMENPIDE-ESITYKSET 2/3

Merkittävimpiä kaupungin ja ELY-keskuksen edistettäviä toimenpiteitä ovat 1/2:

- **Koko kaupunki:** Sovitut nopeusrajoitus-, liikennemerkki- ja tiemerkinntämuutokset [kiir.luokka 1, ELY ja kaup.]
- **Koko kaupunki:** Erillistarkastelun laatiminen katuverkon 30 km/h kohteiden kartoittamiseksi ja toteuttamiseksi - kiireellisimpinä keskusta-alueet ja koulujen lähialueet [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Mt 180 (Saaristotie) / mt 12185 (Linnanrauniointie) liittymä:** Liikennevalojen rakentaminen ennen Kaarinan läntisen ohikulkutien toteuttamista (sidoksissa Kaarinan läntiseen ohikulkutiehen) [kiir.luokka 2, ELY]
- **Mt 180 (Saaristotie) / Kuusistonkaari liittymä:** Selvitetään pysäkin poistamisedellytykset, jolloin lähin pysäkki olisi Puistotien liikennevalo-ohjatussa liittymässä alikulun yhteydessä (etäisyys noin 500 m) [kiir.luokka 1, ELY]
- **Mt 12276 (Verkakaari), länsipään suojatie Kaarinantien läheisyydessä:** Suojatielle liikennevalot (suojatie siirretään lähemmäksi Kaarinantien liittymää ja liitetään osaksi liittymän liikennevalo-ohjausta, esisuunnitelma olemassa 10/2021) [kiir.luokka 1, ELY]
- **Mt 12191 (Littoistentie), Kiskokujan kohdan suojatie:** Keskisaarekkeellisen suojatien rakentaminen Kiskotien ja Ylä-Untolantien liittymähaarojen välille nykyisen oikopolun kohdalle (ja nykyisen suojatien poistaminen), suunnittelu aloitettu 10/2021 [kiir.luokka 1, ELY ja kaup.]
- **Mt 12193 (Makarlantie), Koulutien kohdan suojatie:** Korotetun suojatien (pyöräilijän tienylityspaikka) rakentaminen nykyisen keskisaarekkeellisen suojatien kohdalle [kiir.luokka 1, ELY ja kaup.]
- **Mt 12193 (Makarlantie), väli Koulutie–Mäenpäätie:** Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen (toteutus MAL-hankkeena, rakentaminen alkaa 2022) [kiir.luokka 1, ELY ja kaup.]
- **Mt 12276 (Verkakaari), Paltan uuden asemakaava-alueen liittymä:** Asemakaava-alueen rakentamisen yhteydessä tarkasteltava rakennettavan liittymän hidaste- ja suojatietarpeet. Mahdollisesti nopeusvalvontakamera [kiir.luokka 1, ELY ja kaup.]

KAARINAN TOIMENPIDE-ESITYKSET 3/3

Merkittävimpiä kaupungin ja ELY-keskuksen edistettäviä toimenpiteitä ovat 2/2:

- **Hiiskanaukeantie, koko tie ja K-kaupan kohta:** Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen (samassa yhteydessä K-kaupan kohdalle keskisaarekkeellinen suojatie), toteutus alustavasti 2021-2022 [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Jumpurintie, länsipään suojatie:** Suojatien keskisaarekkeen tai korotetun suojatien (pyöräilijän ylityspaikan) rakentaminen nykyisen suojatien kohdalle [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Rakentajantie / Erotuomarinkatu liittymä:** Jatkosuunnitellaan suojatien parantamistoimet (tarvittaneen pieni siirto ja hidaste suojatien kohdalle) [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Rauhalinnantie, väli Voivalantie–Aallonmäenkatu:** Rauhalinnantien varren reunatuen uusiminen ja jkp-väylän korottaminen [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Voivalantie, Rauhalinnantien kohdan suojatiet:** Suojatien keskisaarekkeen rakentaminen suojatien kohdalle (toinen tehdään 2022, toinen tehty 2021 Voivalantie/Valvattitie liittymän korotetun liittymän toteutuksen yhteydessä, myös nopeusrajoitus alennettu 2021). [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Nopeusnäyttötaulut (katuverkko):** Kaupunki hankkii käyttöönsä kiinteitä nopeusnäyttötauluja [kiir.luokka 1-2, kaup.]
- **Mt 12191 (Littoistentie), Verkakadun kohdan pysäkki:** Suojatien rakentaminen pysäkillä ja pyöräpysäköinti (esisuunnitelma tehty 2019) [kiir.luokka 2, ELY]
- **Mt 12193 (Rungontie), Lindroosin puutarhan kohdan pysäkki:** Rakennetaan ylityspaikka pysäkillä, ei tehdä suojatietä [kiir.luokka 2, ELY]
- **Mt 12193 (Hadvalantie) / Salvelanlaaksontie liittymä:** Korotetun suojatien rakentaminen nykyisen suojatien kohdalle (esisuunnitelma olemassa) [kiir.luokka 2, ELY]
- **Mt 12197 (Toivonlinnantie), Maskulantien suojatien kohta:** Suojatien poistaminen (suunnitelma olemassa) [kiir.luokka 2, ELY]

ARVIOINNIN REUNA-EHDOT

- Tietoisien riskikäyttäytymisen (ylinopeudet, rattijuopumukset, turvalaitteiden käytön laiminlyönnit jne.) karsimisessa vaikutuspotentiaali on kaikista suurin, mutta maksimaalisten hyötyjen saavuttamiseksi tarvitaan ajoneuvoihin laajamittaisemmin erilaista turvatekniikkaa (alkolukot, ajonopeusrajoittimet, ajonesto ilman turvavyötä, vireysvahdit jne.), lisää resursseja liikenteen valvontaan ja uudenlaista otetta elinikäiseen liikennekasvatukseen ja viestintään (tämä teema vahvasti esillä myös tässä suunnitelmassa).
- Liikennekäyttäytymiseen ja arkiliikunnan edistämiseen vaikuttava työ on kokonaisvaltaista ja pitkänjänteistä, eikä siten yksiselitteisesti mitattavissa onnettomuusvähenemän (tai terveyshyötyjen) kautta. Pitkänjänteisen liikennekasvatus- ja liikkumisenohjaustyön tulokset näkyvät usein vasta vuosien viiveellä, eikä yksittäisen toimenpiteen osuutta kokonaisvaikutuksesta ole mahdollista eritellä jälkikäteen. Kokoamalla järjestelmällisesti liikennekäyttäytymisen seurantatieto voidaan havaita ilmiöitä, jotka ennustavat tai selittävät liikenneonnettomuuksien kokonaismäärissä tapahtuvia muutoksia.
- Keinot liikenneturvallisuussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ovat olemassa ja niitä on esitetty tässä suunnitelmassa lukuisia. Aukottoman vaikutusten arvioinnin tekeminen on kuitenkin lähes mahdoton tehtävä, koska kaikkien suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden vaikuttavuudesta (liikennekasvatustyö, tiedotus, uudet toimintatavat, yhteistyön lisääminen, katuverkon toimenpiteet) ei ole olemassa yksityiskohtaista vaikutustietoa tai yleisesti hyväksyttyä vaikutusten arviointimenetelmää.
- Tavoitteisiin pääseminen edellyttää suuria panostuksia kaikilla kaupungin liikenneturvallisuustyön osa-alueilla, ja erityisesti liikennekäyttäytymiseen kohdistuvien toimenpiteiden osalta (liikennekasvatus ja viestintä), jota tukee organisoitunut ja systemaattinen liikenneturvallisuustyö. Liikenneympäristöön kohdennetut toimet ovat tärkeitä, mutta niillä voidaan saavuttaa vain pieni osa asetetuista tavoitteista. Koetun turvallisuuden osalta turvallisen liikenneympäristön vaikutus on sitäkin merkittävämpi.

MAANTEIDEN TOIMENPITEIDEN VAIKUTUKSET

- Maanteiden toimenpiteisiin kohdentuvan Tarva-laskennan perusteella Kaarinan suunnitelmassa esitetyillä liikenneympäristön parannustoimenpiteillä saavutetaan laskennallisesti:
  - yhteensä 0,234 vuosittaisen henkilövahinko-onnettomuuden (2,3 hvjonn/10 vuotta),
  - 0,016 vuosittaisen liikennekuoleman ja
  - 0,038 vuosittaisen vakavan loukkaantumisen vähenemä.
- Vaikutuslaskennassa on ollut mukana kaikki maanteille kohdentuvat liikenneympäristön parannustoimenpide-ehdotukset. Katuverkolle kohdentuvien toimenpiteiden vaikutuksia onnettomuusmääriin ei voida laskea, vaan niitä pitäisi arvioida esim. ennen-jälkeen-tutkimusten avulla.
- Liikenneympäristöön kohdennetuilla toimilla voidaan saavuttaa vain pieni osa asetetusta tavoitteesta, joka koskee liikenneonnettomuuksien määrän vähentämistä.
- Koetun turvallisuuden osalta liikenneympäristön parannusten vaikutus on merkittävä, mutta todellista vaikuttavuutta ei voida arvioida ilman määrääjain toistettavia kyselyitä turvattomuutta aiheuttavista asioista/paikoista tai kohdekohtaisia ennen-jälkeen-tutkimuksia.

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN TASON NOSTAMINEN

- ELY-keskuksen viimeisimmän Viiden tähden liikenneturvallinen kunta -arvioinnin (2021) mukaan Kaarinan kaupunki sai neljä tähteä viidestä. Hyvään tulokseen vaikuttivat ennen kaikkea useat jo käytössä olevat liikenneturvallisuustyön toimintamallit, sillä liikenneturvallisuustilanteesta ei tullut lainkaan pisteitä (=paljon onnettomuuksia suhteessa asukaslukuun).
- Palautekyselyn tuloksia on käyty läpi tämän hankkeen aikana. Kaarinan kaupunki on jo nyt tavoitetasossa 4-5 tähteä, mutta myös nouseminen tasolle viisi tähteä on mahdollista seuraavilla toimilla:
  - Valmistuva liikenneturvallisuussuunnitelma käsitellään kaupungin päätöksentekoeleimissä.
  - Lisätään omaan henkilöstöön kohdistuvaa liikenneturvallisuusviestintää ja ammatillista koulutusta liikenneturvallisuusasioissa.
  - Varmistetaan, että liikenneturvallisuusasiat huomioidaan kaikissa kaupungin hankkimissa kuljetuspalveluissa.
  - Varmistetaan nykyisten hyvien toimintamallien jatkuvuus.

Edellä mainitut toimintatapoihin liittyvät kehitystarpeet on huomioitu laaditussa suunnitelmassa. Suunnitelmassa esitetyt liikenneympäristön parannustoimenpiteet tukevat jatkossa myös turvallisuustilanteen myönteistä kehitystä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN HAASTEITA (GLOBAALEJA)

Tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavat suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ohella lukuisat muut ns. toimintaympäristötekijät, joiden vaikutuksista alueelliselle ja paikalliselle tasolle ei suuresti tiedetä tai vaikutukset ovat nähtävillä vasta viiveellä. Globaalien muutostekijöiden osalta on suurelta osin kysymys siitä, miten liikkumistarpeet ja -tavat muuttuvat ja mikä vaikutus tällä on onnettomuuksien määrään ja riskiin.

- Ilmastonmuutos ja päästötavoitteet
- Digitalisaatio (digitaalisen teknologian käyttö palveluissa ja ihmisten vuorovaikutuksessa)
- Jakamistalous (omistamisen sijaan tavaroita jaetaan, lainataan tai vuokrataan)
- Alustatalouden laajentuminen
- Vastuullinen kuluttajuus
- Terveys- ja hyvinvointitrendi
- Ympäristötietouden kasvu (sukupolvisidonnaista)
- Etätyöskentelyn yleistyminen
- Palveluiden digitalisoituminen (verkkokauppa, terveyspalvelut ym.)
- Monipaikkainen asuminen
- Väestön alueellinen keskittyminen ja kaupungistuminen
- Matkailun kasvu
- Ajoneuvoteknologian kehitys ja automatisaatio
- Liikennepolttoaineiden kehitys, liikenteen sähköistyminen
- Älykäs infrastruktuuri ja ajoneuvot (vuorovaikutus)
- Palveluistuva liikennejärjestelmä
- Uudenlaiset liikenteen ja liikkumisen palvelut
- Citylogistiikan kehittyminen
- Mikroliikkumisen (micro mobility) vallankumous

TOIMINTAYMPÄRISTÖN HAASTEITA (VALTAKUNNALLISIA)

Liikkumisen murroksen lisäksi valtakunnallisella ja alueellisella tasolla vaikuttavat liikennejärjestelmän (erityisesti tienpidon) rahoituskelliset reunaehdot, viimeaikaisten lakiuudistusten (mm. Tieliikennelaki ja Ajokorttilaki) vaikutukset sekä uusien suunnitteluohjeiden jalkautuminen.

- Kansalliset ilmastotavoitteet (mm. päästötavoitteet)
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Autokannan korkea keski-ikä
- Valtion toimet liittyen autokannan uudistamisen nopeuttamiseen ja sähköautojen hankintaan
- Väestön ikääntyminen ja moninaistuminen
- Aluerakenteen keskittymiskehitys
- Kaupunkiseutujen välisten yhteyksien korostuminen
- Raideliikenteen roolin vahvistuminen
- Energiajärjestelmän muutospaineiden lisääntyminen
- Fossiilisten polttoaineiden hinnan merkittävä nousu hidastaa tieliikenteen kasvua
- Pienlogistiikan kasvu
- Huumeiden käytön kasvu
- Tienpidon rahoitustaso ja korjausvelan lyhentäminen
- Uusien/tulevien suunnitteluohjeiden jalkauttaminen ja niiden vaikutukset (pyöräliikenteen suunnittelu, jalankulun suunnittelu, nopeusrajoitusohje jne.)
- Liikennettä koskeva lainsäädäntö:
  - Uuden tieliikennelain (2020) vaikutukset
  - Uuden ajoneuvolain (2021) vaikutukset
  - Ajokorttilain (2018) vaikutukset + hallituksen esitys ajokorttilain muuttamisesta + muut selvitykset
  - Taksilainsäädännön muutokset (2021); mm. kuljettajakoulutukseen liittyviä uudistuksia
  - Valtioneuvoston periaatepäätös liikenteen automaatiosta
  - Vaarallisten aineiden kuljetusta koskeva lainsäädäntö uudistetaan (tulossa)
  - Alkolukon käytön edistäminen vammaisten ja vanhusten kuljetuspalveluissa (tulossa)
  - Lakiesitys maanteiden liikenneturvallisuuden arvioinnista

Kaarina

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

RAMBOLL